

APUNTS

Ciències socials i salut

1r. Grau d'Infermeria | prof. **Francesc Roma i Montserrat Suriñach**

Alumne | **Carles Mayol**

Bonesvenes.com

UNIVERSITAT
A MANRESA

Capítol 1: La perspectiva sociològica

Aprendre socio és aprendre a interrogar, a fer preguntes i a fer-se preguntes.

La socio es una certa manera de situar-se davant la realitat i d'interrogants sobre aquesta realitat.

- Les ambigüitats de la sociologia:

Davant la socio tothom es troba en una situació de mercat informat ja que: el sociòleg parla de realitats que gairebé tothom resulten "familiars" → no estudia fenòmens desconeguts sinó, fenòmens que tothom coneix. Ja q parla de la família, educació, ... en definitiva de la seva pròpia societat.

- Sociologia i reforma social:

Pq hi hagi una reflexió sobre la societat, cal que aquesta societat sigui problemàtica, que hagi esdevingut ella mateixa un problema, sinó no es pensa sobre aquest (*com passa ara amb la crisi*).

Naixement de la sociologia: Com a conseqüència de les transformacions estructurals provocades x la Rev.Francesa i la rev.Industrial; cal articular en el pla del pensament i de les idees un nou tipus de discurs que expliqui, que justifiqui, que legitimi les transformacions que s'han produït. Es busca en aquesta ciència un instrument que ens digui què hem de pensar i com hem de viure.

August Comte → la bateja Émile Durkheim → consagra com a ciència

- Sociologia i enquestes:

Les enquestes per elles mateixes no expliquen encara res, han de ser interpretades, situar en un marc de referència teòric, han de ser un hipòtesis de treball prèvies. Fer enquestes non es fer sociologia: és en el millor dels casos, preparar el terreny per poder fer-ne.

Les ambigüitats principals de les enquestes d'opinió:

- 1) Es parteix d'un pressupòsit que tothom té una opinió feta sobre el tema, xo sobre moltíssims temes no tenim cap opinió formada.
- 2) Molts cops el q es pregunta te mes a veure amb els interessos del enquestadors q no dels enquestats. I la manera de formar les preguntes condiciona les respostes
- 3) L'obtenció dels resultats pressuposa la necessitat de considerar que totes les respostes volen dir el mateix (el si i el no poden voler dir coses molt diferent)
- 4) Pareixen del pressupòsit que totes les opinions són equivalents. (val el mateix el q pugui afirmar sobre els anticonceptius una mare de família que una monja.

- Les característiques principals de la perspectiva sociològica.

Parlar de la sociologia com a perspectiva implica prendre consciència del fet que no basta saber el q estem observants i analitzant, sinó alhora saber des de on ens ho mirem (fots catedral)

Adoptar la perspectiva sociològica vol dir prendre consciència d'aquesta diversitat de punts de vista; sabre constantment on està situat un mateix; fer un esforç per tal

d'anar + enllà d'una visió tan parcial i limitada; i mirar d'entendre els altres punts de vista possibles.

- Una perspectiva parcial:

- 1) la primera idea a la qual un sociòleg s'ha d'acostumar es q la seva perspectiva és vàlida i útil, però no és la panacea universal ni tan sols imprescindible.
- 2) La perspectiva sociològica aspira + aviat a una imparcialitat exquisida i busca apassionadament assolir la màx objectivitat: veure les coses tal com són i entendre-les independentment q siguin realment com a mi m'agradaria q fossin.

Aprenc a veure-hi algú q des de la seva perspectiva aporta punts de vista complementaris al meu.

El coneixement científic no es + q una de les múltiples formes de coneixement al costat d'altres.

- Una perspectiva crítica:

Es tracta de recordar que les coses no són el q semblen, i q no és or tot el q lluu → tota realitat es presta a lectures diverses en la mesura q amaga sempre nivells diferents de significació.

La perspectiva crítica sociològica ens diu que tota moneda té dos cares i tant interessant i instructiu és contemplar-ne una com l'altre, encara que normalment un de les dos cares tendeix a ser presentada com la cara "oficial"

Un problema sociològic no es tant el d saber p què hi ha coses q "van malament" com el d'arribar a entendre com funciona tot el sistema (ex: *no és la delinqüència, sinó la llei, no és el divorci, sinó el matrimoni, ...*)

- Una perspectiva desemmascaradora:

Les definicions oficials de la realitat són per a ser mostrades i per a quedar bé, i tenen a + la funció d'emascarar l'estructura interna de la societat.

La socio implica mirar a través de les façanes per a descobrir quina és l'estructura interna de la societat.

En la representació teatral que es la nostra vida en societat, representem diversos rols (família, professionals,..) sempre d'acord amb la pauta q ens marca el guió i alhora amb aquell marge de llibertat interpretativa de que tot actor disposa.

La socio és desemmascaradora ja q intenta de comprendre quins son els papers o rols q interpretem tots al llarg d'aquesta representació q és la nostra vida en societat.

- Una perspectiva relativitzadora:

Amb la socio moltes coses q habitualment tendíem a considerar com a inqüestionables deixen de ser-ho.

Les coses q per la nostra societat i en aquesta època ens semblen normals, abans no ho eren i en altres societats poden no ser-ho.

La perspectiva socio ens fa adonar de la relativitat dels nostres comportaments.

- L'objecte d'estudi de la sociologia: la societat

La societat és la nostra experiència amb la gent que ens envolta

- La persona humana com a ésser social:

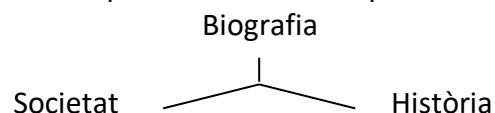
La societat és el context de totes les meves experiències. Els altres intervenen en totes les meves experiències, des del moment mateix del naixement i fins a la mort. Hi intervenen ja sigui: possibilitant-les, condicionant-les o modificant-les.

La persona esdevé persona en relació constant amb els altres. Sense aquesta permanent interacció, senzillament no hauríem arribat a ser persones.

La nostra identitat personal es construeix socialment.

Jean-Paul Sartre → soc allò que faig a partir de que els altres han fet de mi.

La nostra biografia és la història d'aquesta experiència que és la societat. És una biografia construïda en relació amb d'altres i per tant social. I alhora, és una biografia que s'inscriu en la història d'una societat que és anterior a nos i que ens sobreviurà.

- La rutinització de l'experiència:

La rutinització de l'experiència és doncs, una condició de funcionalment de la societat.

La rutinització de l'experiència comporta la creació d'unes pautes de comportament

Sense rutines, rols, estructures i institucions no hi pot haver societat.

- Relacions personals i relacions anònimes:

Socialització → el procés pel qual l'individu passa gradualment del micromón de l'experiència més immediata al macromón de les relacions abstractes.

La societat és la nostra experiència amb la gent que ens envolta, no tota la gent que ens envolta té per a nos la mateixa importància, ni establím amb ells la mateixa mena de relacions. La significativitat de les nostres relacions depèn de diversos factors, entre els quals caldria tenir en compte:

- la freqüència de la relació
- el grau d'intimitat
- l'interès que l'altre té per a nosaltres
- el grau d'implicació afectiva de la relació

Els dos pols extrems que George H. Mead va anomenar: l'altre significatiu i l'altre generalitzat. I és l'aprenentatge dels rols el que biogràficament em permet passar progressivament de l'un a l'altre.

- El marc de la vida quotidiana:

El marc de la vida quotidiana constitueix el nostre món.

1. La realitat de la vida quotidiana és una realitat ordenada. I el llenguatge és el gran ordenador d'aquesta realitat.
2. La realitat de la vida quotidiana és una realitat intersubjectiva, és a dir, una realitat compartida amb els altres. Mai no compartida del tot, però. Això és el que fa que tinguem coses a dir-nos i comunicar-nos.

3. La realitat de la vida quot és una realitat donada per descomptat, dit d una altre manera, és una realitat feta bàsicament de certes i no pas de dubtes. *Ex: un bebè tot es cert, és a mesura q creixem que aprèn i q comença a conèixer, quan comença igualment a aprendre a dubtar.* Les persones saben q poden dubtar de les coses, però saben també q no tenen cap necessitat de fer-ho.

En definitiva: els nostres comportament com els nostres pensament i sentiments estan regulats socialment. Aquestes pautes reguladores són les institucions. I la nostra integració en aquest marc institucional s'efectua a través del procés de socialització.

Capítol 2: La societat (I) el procés de socialització

Nosaltres seguim unes normes comportamentals inqüestionables i compartides que ens permeten viure en societat.

Socialitzar-nos vol dir aprendre i aprehendre la cultura de la societat, funció aculturadora. És un procés obert i mai no finit.

El vehicle + important del procés serà el llenguatge

➤ Procés de socialització

Definició Socialització: **procés mitjançant el qual l'individu aprèn i aprehèn, en el decurs de la seva vida, els elements socioculturals del seu medi, els integra a les estructures de la seva personalitat i s'adapta així a l'entorn social en el que ha de viure.** Quant arrenen + les normes socials són els primers anys de vida (primera etapa), per això la **família** és el principal agent socialitzador. És en aquesta etapa ja que l'infant té més facilitat i rapidesa per aprendre.

La família com ha institució ha canviat molt el llarg del temps: abans era família extensa, ara nuclear i la incorporació de la dona el món laboral

Una altres institució és l'escola hi en aquesta la diversió no és + q un mitjà per a un fi, i en l'educació per televisió la diversió és la finalitat.

Alguns elements socials passen a formar part integrant de l'estructura de la nostra personalitat psíquica, degut a aquesta integració no ens adonem del control social i les exigències imposades pel medi social. Això comporta:

⊕ Alliberadora: pq no ens adonem q estem sotmesos a un control social

⊕ Ens condemna a ser objecte de la coacció de les institucions socials.

La finalitat de la socialització és doble:

- ▶ Individu s'adapta i s'integra a la col·lectivitat q pertany
- ▶ La col·lectivitat es manté i perdura en el temps

La socialització mai no és unidireccional (influeix la mare en el fill i el fill a la mare)

En néixer necessitem de altres humans, no solament per les necessitats físiques, sinó pel desenvolupament social.

G.H.Mead. Progenitors = altres significatius → persones amb les quals l'infant interacciona amb + freqüència i té una relació emocional important. Les actituds i rols d'aquests les interioritzarà com si fossin les úniques possibles.

L'altre generalitzar representa la societat en general. I la formació de l'identitat s'adquireix a mesura que es va sent conscient de l'altre generalitzat.

Socialitzacions secundària → es refereix als processos posteriors a la socialització primària que indueixen l'individu adult a participar de mons socials específics. Poden aparèixer noves interioritzacions que arribin a contradir les anteriors, però acostumen a romandre les primeres.

Resocialització → experiències viscudes en la socialització secundària ens tranquil·lisen esquemes de la socialització primària, llavors certs aspectes s'han de repetir. En aquest procés hi ha relació afectiva forta.

➤ La desviació social

Individus que desenvolupen conductes que per ells mateixos representen violacions de les normes socialment establertes.

La desviació és un concepte relatiu, ja que dependrà de la societat que mirem i el temps en el qual la mirem. La desviació provoca alarma social però ens fa pensar en allò considerat de manera normal i és cohesionadora i reafirmadora ja que definir el que no és normal ens fa reafirmar el que sí ho és.

La teoria d'etiquetatge és la que diu que unes persones amb poder determinen posar etiquetes a certs grups com a desviació o marginació, i dependrà el grup dependent qui posa l'etiqueta

➤ Llenguatge i socialització

L'element conductor que converteix l'individu en ésser social és el llenguatge.

El nen va interioritzant rols primer de tot imitant veu, gestos, valors, dels altres significatius i després de l'altre generalitzat.

Mead va dir que el pensament és de fet una conversa interior amb nosaltres mateixos, que fonamentem en el llenguatge parlat i en els significats socials.

I és la consciència espontània del jo el *Me* és la part del jo que ha estat modelada per les actituds dels altres.

➤ Criteris de classificació

1. Institucionalització:

- a. Grups identificables: la família, l'escola, l'Església.
- b. De manera més difusa: mitjans de comunicació de massa

2. Finalitat:

- a. Agents justament socialitzadors disposen d'uns coneixements
- b. Agents exerceixen la seva funció d'una manera purament instrumental

3. Composició de la socialització:

- a. Grups heterogenis (la família)
- b. Grups homogenis (grup d'iguals, amics)

Capítol 3: La societat (II): el procés d'institucionalització

Dialèctica social:

1. Exteriorització: la cultura substitueix l'instint (la falta d'especialització), treure coses que tens a dins (la Maria està enamorada)

2. Objectivació: el món es va tornar exterior a nosaltres i prens el caràcter de realitat objectiva, q són les moltes coses q hem trobat en el món (un fanal, el sistema capitalista)
3. Interiorització: interioritzem totes les experiències q ens han anat passant el llarg de la vida i les fem nostres, així com ens incorporem en una societat amb unes costums, llengua, etc.

➤ La institució

La societat és un conjunt de institucions

Les institucions proporcionen mecanismes i maneres de fer mitjançant els quals la conducta humana esdevé modelada, pautaada i es veu obligada a seguir unes pautes q la societat considera desitjables, i fa que aquestes pautes es vegin com a úniques possibles.

Característiques bàsiques d'una institució:

- **Externalitat:** es presenten com una cosa externa i aliè a l'individu, com algu extern a nosaltres i continua existint quan nosaltres ja no hi som. (el barça)
- **Objectivitat:** les institucions són com si fossin coses i tothom està d'acord q la cosa està allà i hi és d'una determinada manera amb independència q tu la coneguis o no.
- **Coerció:** marca les pautes q s'han de seguir i com s'han de seguir (la Maria el dia següent es vol casar, la institució familiar o d'amics li diran q això de l'amor no funciona així, ha de passar temps per poder-se casar). Les institucions canvien xo una persona sola difícilment ho pot fer, es van adaptant a els nous temps poc a poc.
- **Autoritat moral:** marca moralment les coses q s'han de fer ja que es reben com a deures.
- **Historicitat:** ja hi eren quant varem néixer i segurament seguiran quant morim

➤ L'estratificació social

En tota societat els individus són assignats a una o diverses categories o posicions socials. Aquesta jerarquització és l'estratificació social i les diferents categories o nivells són els estadis

L'estratificació social de les societats industrialitzades són les classes socials les quals es tracten d'una qüestió d'identitat social.

Mobilitat social → qualsevol moviment dins de l'estratificació social, i l'educació ha ajudat molt a aquests moviments.

➤ L'encarnació de les institucions i els rols

En cada situació social representem el rol q ens pertoca o ens ha estat assignat.

El rol és el comportament q s’espera d’un individu q ocupa una determinada posició social.

Els rols representen l’ordre institucional.

El gènere: terme psíquic, social i cultural i la diferencia entre els membres de diferent gènere ve marcada per fets socials.

Depenen del sexe s’educarà de diferent manera, no següent igual els rols de la dona i del l’home.

Per la diferències entre els rols d’home i dona en molts països es parla de la feminització de la pobresa degut a la dificultat de compaginar la vida laboral amb la familiar per les dones.

➤ **La burocràcia**

Organització formal és gairebé sinònim de burocràcia

Característiques:

1. Existència de persones assalariades a temps complet, separat de la vida privada i la laboral
2. Competències ben delimitades i específicament reglamentades
3. Línies ben delimitades d’autoritat i responsabilitat
4. Selecció de personal depenen de les seves qualificacions tècniques o professionals.
5. Els membres de l’organització no posseeixen els recursos materials amb els quals treballa.

➤ **L’educació**

És l’acció exercida x les generacions adultes sobre aquelles q no han arribat encara a un grau de maduresa suficient per a desempallegar-se de la vida social

➤ **L’estructura econòmica: treball i lleure**

El treball com l’execució de tasques q impliquen un esforç mental i físic i q tenen per objectiu la producció de béns i serveis per a atendre les necessitat humanes. Alguns d’aquest ocupació o ofici es fan a canvi de diners, d’altres no.

L’organització del treball l’anomenem sistema econòmic o economia.

Cercles de qualitat són grups d’entre 5 i 20 treballadors q reben una formació extra per reunir-se periòdicament per analitzar com va el treball, resoldre problemes i millorar la qualitat de producció i dels productes.

El temps lliure seria en aquest cas un valor en alça, temps lliure = espais privats i aquests se’ls anomena institucions secundàries.

➤ **El religió: el problema del sentit**

La religió es un fenomen característic de totes les societats humanes. És com un fet social, un fet humà

Durkheim diu q els rituals dels membres d’una societat porten a terme

Capítol 4: El pensament sociològic (I): els fundadors

Tots 4 → es pregunten sobre els trets peculiars de les societats modernes i en què es diferencien de les que han precedit.

Amb ells l'home comú pren protagonisme, es mira molt més allò aparentment intranscendent que es considera corrent, normal, quotidià.

Comte i Marx → són positivistes i profetes racionals (partidaris de la ciència), els dos pensadors miraven d'establir una periodització del conjunt del passat humà dividint-lo en diverses etapes, l'última en les quals descriu en tots dos casos una situació a la qual encara no s'ha arribat.

Émile Durkheim i Max Weber → maduresa principis dels anys 90 del segle XIX i començament de l'estat de benestar.

Auguste Comte: *les meravelles de la ciència*

- Explica el trànsit de la tradició a la modernitat com una conseqüència dels canvis que es produeixen en les esferes del poder i del coneixement
- Dona el nom a la disciplina → Sociologia
- Estudiar els mecanismes que fan que les societats estiguin unides i estudiar els canvis i les transformacions socials.

Positivisme: per ell és un concepte complex amb múltiples vessants. Positivista és una persona que només creu que es pot obtenir coneixement verdader de les coses aplicant el mètode científic.

La sociologia: per ell havia de ser la reina de les ciències, la més important de totes. I els coneixements que proporciona aquesta havia de servir, a més, per a reorganitzar la societat sobre bases científiques.

Les lleis dels tres estadis i la jerarquia de les ciències:

Està convençut d'haver descobert la llei que regeix els esdeveniments històrics de manera semblant a com Newton va descobrir la llei de la gravetat.

1. **estadi teològic:** (edat mitja europea) explicaven el món i la societat en termes divins. La gent davant de la impossibilitat de disposar d'una explicació racional del món, s'atribueixen tots els fenòmens naturals a la intervenció d'una agents sobrenaturals. Tot i això hi ha una evolució lenta, fetixisme inicial (presència i acció de múltiples

esperits) → politeisme (creença en diversos déus) → monoteisme (creença en un únic déu).

2. estadi metafísic: (renaixement) ara és la filosofia la que ocupa el lloc de la teologia i recorre a les idees. L'estadi metafísic és el regne de la confusió.
3. estadi positiu: (científica) ha de fer aportacions positives, constructives per desfer el caos de l'estadi anterior. Aquest coneixement científic, positiu, reuneix 6 atributs distintius: realitat, utilitat, certesa, precisió, positivitat i relativitat. Aquesta etapa es limita a l'estudi de les reaccions entre els fenòmens que es poden observar. En aquesta etapa, en la sociologia, es creu que ha de funcionar de la mateixa manera que les altres ciències, com una mena de física social. Amb aquesta nova ciència s'arribaria a descobrir les lleis que regeixen el món social i així serà possible que la societat es reorganitzi sobre bases sòlides i duradores.

Karl Marx: la palanca del canvi social

- El canvi de la tradició a la modernitat l'analitza donant més importància a les transformacions en la manera d'organitzar la producció dels béns materials al llarg de la història.
- Divideix el passat humà en 3 etapes de les quals l'última encara no hi hem arribat i és el socialisme o comunisme.
- Materialisme històric → és el mètode d'anàlisi per la societat i el cita així per la importància que dóna als factors materials
- El model de producció de la vida material determina el caràcter general dels processos de la vida social, política i espiritual. No és la consciència de l'home el que determina el seu ésser sinó, al contrari, l'èsser social allò que determina la seva consciència.

Sis grans idees bàsiques:

1. Pel sol fet de viure en societat els homes entren en unes relacions, q són independents de la seva voluntat.
2. En cada societat es pot distingir entre la base econòmica o infraestructura (forces i les relacions de producció) i supraestructura (inclou les institucions legals i polítiques, les ideologies, les idees) La infraestructura condiona la supraestructura.
3. Diu que el mecanisme del moviment històric (la palanca del canvi social) és la contradicció q es produeix en segons quins moments crucials entre les forces de producció i les relacions de producció
4. Teoria de la revolució, la substitució de les relacions de producció velles per les noves no es fa sense un gran conflicte social. I aquest enfrontament es resoldrà quan els segons siguin capaços d'organitzar una revolució q enderroqui els primers.
5. Per q la revolució es pugui efectuar són necessàries unes condicions objectives → agudització de la tensió.
I unes condicions subjectives → els encarregats de dur-la a terme hagin adquirit consciència de la seva necessitat ineludible.
6. Desaparegudes les classes, s'haurà acabat també la lluita de classes. Finalment, el nou model de producció socialista farà possible un enorme desenvolupament de les forces productives en un marc d'igualtat i de justícia socials.

El concepte d'alienació:

Concepte d'alienació = estranyament

És una malaltia social q és el resultat de viure sota unes relacions socials determinades.

El desenvolupament capitalista portava a l'empobriment creixent de la majoria de la població, del proletariat, i no solament material sinó q també d'aspectes humans i morals. Com + valors tenen el productes – en tenen les persones.

Els treballadors perden el control sobre el producte del seu treball, q ja no els pertany a ell sinó als propietaris dels mitjans de producció, a conseqüència d'això el treball se'ls planteja com una activitat cada cop + absurda. Per els treballadors el seu treball perd valor. I el valor del q fa tampoc no li és reconegut.

Posteritat del marxisme:

La societat moderna és per ell la societat burgesa i industrial i la modernitat definitiva el socialisme ja que posarà fi a l'explotació de l'home per l'home.

L'home comú és el gran protagonista pq centre en el seu interès la classe treballadora.

Els seus seguidors fan l'història des de baix i es centren en la vida quotidiana.

Émile Durkheim: l'encís de la sociologia

- Per ell les modificacions que realment contenen són les que es donen en el terreny de la divisió de treball. Té el concepte d'anòmia
- Aconseguir un coneixement científic de la societat que en permeti percebre l'evolució i orientar el futur desenvolupament.
- La divisió del treball social → una de les seves tesis, on estudia la naturalesa dels canvis que s'han produït en el pas de les societats tradicionals a les modernes.
- L'explicació a la transició històrica a la modernitat és el desenvolupament progressiu de la divisió del treball.
- Allò que provoca aquest procés és l'augment de la població:
 - Quantitatiu → increment de nombre d'habitants
 - Qualitatiu → + freqüència dels contactes entre les persones i els grups, pressuposa una millora en les vies de comunicació
- Divideix entre dos tipus de societat basades en la cohesió social:
 - a) Solidaritat mecànica → ANTIGA
 - ✓ amb una baixa divisió del treball.
 - ✓ És una societat de solidaritat autònoma.
 - ✓ Són comunitats no gaire grans en nombre d'habitants.
 - ✓ Socialment poca diferència si es compara amb les societats modernes.
 - ✓ En els estadis inicials la única divisió del treball que hi ha és la sexual.
 - ✓ Un nivell baix d'individualisme, es valora sobretot la subsistència del grup. Per tant gaudeix d'un nivell alt de consciència col·lectiva i d'un nivell baix de consciència individual.
 - ✓ La consciència col·lectiva → com un conjunt de creences i sentiments compartits conjuntament pels membres d'una societat.
A: + consci individual – consci col·lectiva
 - b) Solidaritat orgànica → MODERNA i industrials divisió alta del treball
 - ✓ Gran diferència de funcions socials per una divisió creixent del treball i consegüentment un grau molt alt d'individualisme.
 - ✓ Augment de la consciència individual, el valor suprem és el mateix individu.
 - ✓ La col·lectiva pròpia de les societats modernes és el culte a l'individu.
 - ✓ El element que caracteritza més les societats modernes és la feblesa de la cohesió i de la solidaritat socials

- ✓ Una societat q no te clars els seus criteris i els seus principis, una societat sense normes efectives és una societat anòmica.

L'anomia de les societats modernes:

L'anomia és una situació social en la qual es dóna una regulació moral col·lectiva insuficient dels desitjos i de les aspiracions individuals. No hi ha límits clars ni frens x allò q pot desitjar i això fa q la frustració i l'avorriment estiguin assegurats.

- ✓ La industrialització crea més necessitats de les quals pot cobrir.
- ✓ L'absència de límits, d'una norma moral col·lectiva converteix aquesta cursa en una cursa sense fi.
- ✓ Una ideologia de fons de voluntat transgressora de trencar límits. (don juan i la seva passió per l'amor sense límit)

Un mètode per a la sociologia:

Un fet social ho és quant compleix: el criteri de generalitat, el criteri d'externalitat i el criteri de coerció moral, és a dir, es dona en totes les societats d'un mateix tipus (industrial), és extern a l'individu independent a la seva voluntat i si exerceix una pressió moral sobre les persones.

Dos regles per tracta els fets socials:

- Els fets socials s'han de tractar com si fossin coses i externes a l'individu. Per tant els fets socials o són pq no es poden explicar a partir de factors estrictament individuals
- Va fer l'estudi sobre el suïcidi → d'una banda es tracta d'un acte estrictament individual, d'altre depèn de quines societats.

Max Weber:

- El motor del canvi es troba en el que anomena el procés de "racionalització"
- Una nova concepció de la ciència social: ell atorga a l'objectivitat científica i la representació q es fa de la sociologia com una disciplina comprensiva
- La sociologia és una ciència q intenta comprendre les accions socials per tal d'explicar-ne causalment el desenvolupament i els efectes. Aquesta definició entén la sociologia com l'estudi simultani de dues categories: d'una banda els motiu de l'acció, i d'altre les causes i les conseqüències reals de l'acció.

El procés de racionalització:

1. Anomenar racional alguna cosa no vol dir necessàriament q la creiem bona, un crim pot ser racional quant fonamenta l'elecció del mitja + adequat per arribar a els seu objectius.
2. És relativa, pq q una cosa sigui racional o no dependrà del punt de vista del qual es considera

Un món + racional no te pq ser un món més just o més agradable, ja q pot portar a una societat més freda, individual, x obtenir finalitats personals.

A Weber li interessa analitzar el procés a través les diferents societats es van racionalitzant.

La racionalització no és un procés q es doni simultàniament en totes les societats.

El pas de la tradició a la modernitat és dona per múltiples racionalitzacions: de la ciència (comte), de la producció (Marx), de la divisió del treball (Durkheim) i d'altres com l'educació, militar, legislativa, ... Pq una racionalització canvia la manera de pensar (comte), de fer (Marx), de relacionar-se (Durkheim). Són qüestions pluricausals.

El desencantament del món: una modernitat problemàtica:

La racionalització i el desencantament del món, com a dues cares de la mateixa manera; quant entra la racionalització tot lo religiós, arts, esperits, déus i dimonis desapareix i entra tot + realista.

En perdre força la religió, ningú subministra un sentit general a la vida, ja q cap institució adquireix aquest paper.

Weber no posseeix el remei x evitar-ho. Evitar-ho és feina i responsabilitat de tots.

Capítol 5: El pensament sociològic (II) → Els contemporanis.

En primer lloc: l'idea de llibertat no com a llibertat política sinó com a autonomia

En segon lloc: L'educació, l'idea d'igualtat d'oportunitats

En tercer lloc: l'ideal de fraternitat amb relació als canvis q la modernitat i la globalització estan produint en la identitat. Com la modernitat comporta un individualisme.

L'escola de Chicago va ser qui va difondre la sociologia i la va professionalitzar.

Parsons → funcionalisme. Ell intentava combinar el difícil equilibri entre el voluntarisme (voluntat dels individus) i explicació funcional. Amb els anys va anar donant importància a les explicacions funcionals amb la qual estudiava qualsevol societat analitzant les diferents parts o

institucions en relació amb la seva funció en el tot de la societat (*ex: els pulmons xo no com a pulmons sinó com a òrgan q permet q el cos funcioni*). Chicago

Lazarsfeld → (no surt a l'esquema) la investigació es va decantar cap a l'anàlisi de la comunicació de masses i els estudis de mercat. Amb la universitat de Columbia (Nova York). Ell va desenvolupar aquella investigació basada en els sondejos i les enquestes que encara avui molta gent identifica com a sinònim de sociologia.

Merton → va desenvolupar un funcionalisme una mica menys abstracte, més preocupat per la relació entre la gran teoria i la investigació empírica.

També la distensió entre:

- ⊕ Funcions: tenen una finalitat, un objectiu positiu.
- ⊕ Disfuncions: és el q en comptes de col·laborar en el manteniment del tot l'entorpeix.

També entre:

- ⊕ Funció manifesta: funció compresa, coneguda i desitjada pels participants del sistema
- ⊕ Funció latent: funció no compresa, ni coneguda o desitjada pels participants del sistema

Herbert Marcuse → de l'escola de Frankfurt, la seva producció intel·lectual s'acostuma a denominar teoria crítica, i té les arrels en una revisió crítica del marxisme.

La desfeta del funcionalisme:

El funcionalisme va començar a perdre força per què l'estat necessitava informació sobre el resultat de les seves polítiques, i una sociologia que li responia que tot era funcionament interdependent no li era de cap utilitats.

L'explicació funcional del funcionalisme va caure pel seu propi pes, doncs no hi ha cap mecanisme anàleg q expliqui pq les hipotètiques conseqüències beneficioses d'un ritual han contribuït a la seva permanència.

Wright Mills → nord-americà el 1959, va atacar la sociologia del seu país pq era o bé una gran teoria com la producció extremadament abstracta i conceptual de Parson, o empirisme abstracte en referència a les o investigacions merament estadístiques de Columbia. És considerat un sociòleg radical q va dirigir els seus atacs a les elits i els grans interessos q manipulen l'home comú. El seu pensament influir en la nova esquerra americana.

Europa on havien sortit els pares de la disciplina no va tenir una continuïtat en la disciplina i va ser nord-americana qui va institucionalitzar-la

Els moviments centrífugs:

1. En primer lloc: la sociologia + aplicada i empírica s’ha especialitzat tant q qualsevol àrea imaginable pot tenir la seva pròpia especialitat (socio de la salut, urbana, etc.)
2. En segon lloc: l’evolució de les ciències socials ha portat a l’aparició de perspectives abans inexistents q creuen transversalment entre elles.
3. En tercer lloc: s’ha produït una fragmentació teòrica imparabile, doncs, és pràcticament impossible tenir una visió de conjunt de les diferents perspectives que hi ha.

Tots aquests moviments centrífugs han abocat la sociologia a una crisi d’identitat, al desdibuixament de la consciència de disciplina.

ELS GRANS TEMES DE LA SOCIOLOGIA ACTUAL: CULTURA, EDUCACIÓ I LLIBERTAT

La llibertat: entenent com a autonomia q s’amaga darrera la nostra noció d’individu.

Educació, meritocràcia i igualtat d’oportunitats:

A l’educació se li encarrega diferents tasques.

- Que formi ciutadans responsables i autònoms
- A la vegada siguin força de treball
- Permeti a tots els individus desenvolupar les seves capacitats i aptituds
- Asseguri el caràcter meritocràtic de la societat: cadascú segons els seus mèrits no segons les seves herències socials.

La sociologia analitza l’educació com a mitjà per a l’integració social i la consecució de l’ideal meritocràtic i l’altre punt de vista que emfatitza la incapacitat de l’escola per a garantir la igualtat d’oportunitats.

Optimisme de postguerra i examen de l’idea meritocràtic:

El ràpid creixement econòmic dels anys 50/60, es va dirigir l’atenció a la omportància dels recursos humans per al desenvolupament tecnològic i econòmic. D’aquí la teoria del capital humà q considera q la inversió en capital humà (educació) produeix beneficis individuals (millor productivitat i salaris) i socials (renda nacional + elevada)

Les diferències dels resultats acadèmics:

- ⊕ Alguns autors van investigar i investiguen la possibilitat d'una millor predisposició genètica a l'escola dels fills de família benestants (les classes altes tenen millor rendiment escolar), però la gran majoria de les investigacions estan dirigides a estudiar la influència de l'origen social. La variable principal q explicava això era per l'origen social i familiar d'aquests alumnes, el handicap cultural.
- ⊕ Bourdieu i Passeron, deien q l'escola tenia un paper actiu en la consagració d'aquestes desigualtats; la ideologia del DO: consisteix en la inclinació q té l'escola a reforçar la seguretat en els alumnes q tenen millors influències familiars.

El handicap cultural pot no ser cap handicap, sinó q l'acció pedagògica consisteix a fer passar com a universal la cultura de la classe dominants, ja q les classes inferiors tenen una cultura q per a l'escola no té cap valor.

- ⊕ Basil Bernstein → distinció entre els codis lingüístics. La classe baixa té un codi restringit, lligat a l'experiència pràctica; la classe mitjana té un codi més elaborat, + abstracte i sistemàtic, aquest tipus de codi s'adequa molt millor a les condicions de l'escola.
- ⊕ Iván Illich → currículum ocult de les escoles: passar-se hores i hores assegut sense parlar, atenent monòlegs, horari rígid i organització racional del temps. A aprendre quin és el lloc d cadascú i quedar-s'hi quiet sense moure's.
- ⊕ Altres autors, defensen que la diferencia de resultats acadèmics és donat pq les classes baixes subestimen els avantatges futurs dels estudis i sobreestimen els costos presents, en canvi les classes altes pensen el revés.

La globalització:

És el procés q fa q la població del món estigui cada cop més lligada a una única societat.

Alguns autors asseguren q la mundialització ens porta a una homogeneïtzació progressiva q eliminarà la diversitat. Aquest fet ha fet q sorgís la necessitat de diversitat local, de crear referents concrets i pròxims per a identificar-se i abocar-hi els sentiments; és la *glocalització*

La pluralització dels mons de vida social és un altre conseqüència de la globalització, ja q l vida quotidiana dels individus estan cada cop més en contacte amb mons de significació i d'experiència molt diferents, sovint fins i tot discrepants.

Les pers no tenen una identitat sinó molts i cap és percebuda com a + real q les altres.

Capítol 6: La sociologia com a pràctica i com a saber

La sociologia és una perspectiva que parla de la societat i els seus processos i que diu respostes als grans interrogants.

Els cas particular de la sociologia és q l'observador té a l'hora art i part en l'anàlisi. El sociòleg q estudia la família, forma part ell també d'una estructura familiar.

- Sociologia com a ofici:

L'ofici del sociòleg no té un espai, un escenari concret de representació simbòlica.

- Una ciència que pensa:

S'ha de sotmetre's ella mateixa a una reflexió autocrítica que faci transparents els procediments de la seva pròpia pràctica.

- La consciència de les pròpies limitacions:

La sociologia té limitacions en la seva pràctica.

Se li atribueixen dues demandes principals a les quals no ha de caure:

- Com serà el món del futur → això seria ser un profeta
- Com caldria que fos la societat → seria fer d'intel·lectual

La sociologia ha d'anar per un tercer camí, fer una concepció de la ciència social com una mena de servei d'informació de caràcter públic, preocupat pels problemes col·lectius i individuals i per les grans tendències estructurals subjacents als uns i als altres.

Hi ha tres maneres de fer sociolo:

- 1) Una sociologia de catecisme: La que té com a objectiu fer veure que allò q estudia es resol en quatre veritats molt simples i elementals. Tendeix a confirmar els judicis i prejudicis que hi ha a la realitat. És la que es ven +
- 2) Sociologia d'embolica que fa fort: té el caràcter simple i elemental de l'altre però utilitza un vocabulari enrevessat. Disfressa i vesteix l'anterior. Costa + de vendre, és respectada
- 3) La que proposa demostrar que la realitat és molt + complexa del que sembla en aparença, que totes explicacions són sempre parcials, ... No es ven ni és respectada. Tendeix a problematitzar les coses + q no pas a simplificar-les i a donar solucions.

- El problema de les definicions

La sociologia estudia: la societat, les relacions socials, l'acció social, els grups, les relacions de poder, les ideologies, ...

Tots els autors i teories tenen tres grans qüestions d'arrel:

- Què fa q els individus es mantinguin cohesionats tot i el caràcter conflictiu de les seves relacions?
- Quins són els mecanismes a través dels quals els individus donen sentit a les seves experiències socials?
- Quins són els fonaments no racionals (emocionals, de sentit, de confiança, de pertinença, solidaritat,...) que expliquen la racionalitat humana i la capacitat per a viure de manera organitzada en societat?

- La sociologia una tradició de coneixement:

Tota ciència i la sociol també només progressa si qüestiona permanentment els seus mateixos punts de partida.

Els anàlisis sociològics porten data de caducitat pel fet q la potència crítica d'una teoria és precària ja que es refereix a realitats socials pròpies d'un temps i un espai determinat.

- La utilitat de la sociologia

- Enginyeria social i comprensió sociològica:

Enginyeria social → la sociologia posada a servei d'objectius polítics, econòmics o ideològics. Esta a voluntat de poder. Un exemple: *un socioleg q treballa a un ajuntament contribueix a guanyar unes eleccions.*

Comprensió → és propi del pensament sociològic (coneixement, reflexió científica...) + q no pas una transformació directa

- Els destinataris de la sociologia

La sociolo sovint no té destinataris. Una petitíssima part de les recerques es converteixen en obres publiques. I sovint que les ha encarregades tampoc no té cap interès a estendre aquella informació, hi ha contractes que especifiquen confidencialitat dels resultats obtinguts.

- Passió, rigor i compromís

La imaginació sociològica ens fa capaços de copsar la història i la biografia i llurs interrelacions en el si de la societat.

- Sociologia com a ciència

A tota ciència hi ha noves idees, noves propostes de definició i coses anteriors fan crisi.

La sociologia se n'havia dit física social pq emmirallava en les ciències de la naturalesa.

La socio no pot caure en dues greus ingenuïtats:

- creure que pot conèixer la veritat de les coses
- que per fer-ho en té prou d'observar-les

-Teoria sociològica i provocació de les evidències

L'acció dels individus no és el resultat d'un pensament previ crític, d'una consciència activa, sinó que habitualment és el resultat de les rutines i els costums que hem anat interioritzant durant el llarg procés de socialització.

En socio el paper de la teoria és exactament interroga la realitat q va per tal de fer-la "cantar"

Els individus aprenen allò q socialment cal saber i també allò de què és socialment legítim q tinguem dubtes, de que és possible dubtar i de que no (*ex: Déu a l'edat mitjana no es podia preguntar ara si*)

- De l'objectivitat a l'objectivació:

Objectivitat és el supòsit de la separació total entre subjecte i objecte, per tant la socio no pot atènyer aquest estatut d'objectivitat. Objectivació es tracta de fer explícit i transparent el punt d'observació des del qual es percep la realitat i prendre consciència dels propis prejudicis x neutralitzar els efectes i aconseguir una certa neutralitat valorativa. Aquesta objectivació té una triple acció:

- trencar amb el sentit comú ordinari

- trencar amb la teoria científica
- fer transparent la posició de l'investigador amb relació a l'objecte estudiat.